

SOSIALURIN

NÝTSLA AV ALMENN- UM PENINGI

Dagbláðið skuldbettað jafnan lögmannin fyrri at hava gjørt nýtslu av almennum peningi sum ikki var heimilaður í figgjárlög, men fyrri skammuliga skringingina móti lögmanni varð blaðstjóri-
in domdur.

VIT vilja to halda, at um blóð-
stjóri Dagbláðsins hevði verið eitt
sundur meira hyggja, hevði hann
duga sær at tagt við slíkum skuld-
setingum, tí vissuliga býr hann í
glashúsi.

I 1950 kom fólkaflokkurin uppi
landsfyrir við rættum meiriluta
og kom sostatt at hava hitt avger-
andi orðið í sjálvum landsstýri-
num, har eisini týðningarmiklar av-
gerðir verða tiknar.

Fyrri stavnir høvdu fólkaflokks-
menn tá eitt hótandi bankarakk,
sum longu var veruleiki seinra-

partin í 1951.

Tað var í hesum tíðarskeiðinum
— í fyrsta áringi fólkflokksins
sum landsstýrispartarar — at flokk
urin í landsstýrinum fræmst tað
bragði og tað úttan um allar heim-
ildir á figgjárlögin — at keypa
eini avgomul hús í Havn fyrri
100.000 kr. — hundratusund krón-
ur —.

So kunnu fólk meita um, hvussu
væl fólkaflokkurin hevur umsit-
t almennan pening, og hvussu teir
hava átt reglur hins almenna í
peningamállum.

id heilt nýggi heiti, so sum skúla-
stjóri, varaskúlastjóri og har aftrat
skúlaráðgevara.

Eftir tíð í uppalgingini, sum ligg-
ur skúlanum rættuliga nær er
itróttin; men henni hevur gingið
heilt annarleiðis, har hevur gingið
id niður á bakka. Tað hon hevði
vunnið av almennum stuðuli, varð
frá henni tikið.

Hitt fyrsta — og kanska einasta
— bragðið, sum formaður fróttá-
kamband Føroya, Martin Holm,
gjordi, tá hann var kominn á
ting og vorðin formaður í figgjár-
nevndini, var at avtaka starvið
sum fróttaráðgevari.

Nú kunnu menn meita um,
hvussu væl hesin maður haggreiddi
áðugumál itróttarfólksins, meðan
hann sat á tingi.

Her verður ikki torført at døma.
Bakgrundina kunnu vit lata
liggja, hon er meira enn skamm-
lig.

Lat okkum gloyma gamalt agg
og fæa starvið sum fróttaráðge-
vara skipað av nýggjum. Lat so
fara, hvør røkja kemur starvið —
itróttaráðgevara mugu vit hava.

veist tú?

AT astronomarnir ikki víta,
hvussu langt verðarskráin
røkkur, men at vísingarnar á
Mt. Palomar hava gamskað
eitt pettið av verðarskránum
og eru komnir til tað órsið.
At hesin parturin er í milliard
ljósur burtur. Hetta er ein
ofarligur avstandur, tí eitt
ljósur er 9463 km.

AT skalpering ikki var bar-
nakað, sum fór fram millum ind-
ianarar í Norður-ameriku, tí longu
í fórnir: kenna vit hetta frá
skyttarum, gallarum og fleiri
øðrum fólkesögum í Europu og
Asiu. Tá id teir byrja við skalper-
ing í Ameriku, kemst hetta fyrri
ein stórur part av, at teir hvíta
lútu so mikið nógv av peningi fyrri
id indianarar-skalper, at teir høvdu
einki móti at geva hesa brots-
gerð móti teirra egnu.

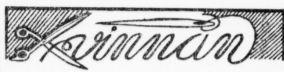
AT hann longesta og ein av teim-
um longestu yrkingunum í heim-
inum er hin finska »Kallabala»,
sum hevur 22.000 orðindar. Hóast
hetta heilt hon sær fleiri
áttarliði, áðrenn hon var niður-
skarv.

AT eingin av metoastenunum,
sum komnir eru til jarðar hevur
innihaldið evni, id ikki áður er
kend á jörðini.

REVSING. Tað er jú vanligt at
reva menniskju, tá tey bera seg
skeivt at; men ikki allir teir visu
eru samdir um nyttuna av teimum
ymisku revsingarháttunum, id
heldur ikki um tað grundarlag, id
rætturin byggir sínar avgerðir. Um
hetta sigur kendur juristur:

Spurningurin um tað nakran-
tið er avasgur ein rættvisur
domur, er soleiðis háttur, at
sjálvt um tað er bara 52 pst.
sum talar fyrri tí, mugu vit
byggja okkum fyrri domsgerðini
Avgerðin byggir einans á eina
meining, men hon er ikki gud-
domlig, sjálvt um rætturin roynir
at vera rættvisur. — Vit mugu
ásanna, at flestu revsingar gera
folk verri, enn tey vóru fram-
anundan. Sjálvandi verður gjørt
økt fyrri at gera revsingina so
upphygilliga sum gjørligt. Eing-
in skal koma og siga mær, at
revsing ger menniskjuni betri;
men vit mugu hava hana fyrri so
langt sum til ber at halda fólki
frá at fremja brotsgerðir —

SVARTIR BLETTIR Á SILVER- LUTUM

Tá ein vaskar silvurlutir, skal
ein vera varin við, hvørji vaski-
evni ein brúkar.

I fyrsta lagi er at siga, at tey
gongtu vaskingarnar sápuspeni og
soda ongatið skaða silvurlutir;
men tað gera tey nýggju silfur-
vaskievnini — tey seta svartar
blettir á silvurlutirum — blettir,
id nærum ikki eru til at faga burt-
ur aftur.

Men brúkar ein sulfo á rættan
hátt, ger tað heldur ongan skaða.
Sulfo skal vera latið úti vatnið og
fullkomuliga uppløyst. — Áðrenn
silvurlutirir verða latin niður í
Vatnið hesar reglur hildnar, hend-
ir einki.

VASKITAPETIR er mavníð á
einum av mongum sløgum av ta-
petum, og rætt, er tað; at tey eis-
ini tola at verða vaskað. Flestu
vaskitapetir kunnu vaskast við
synetiskum vaskievnunum, sápu og
salmiak, sum to skulu tynast við
vatni og uppløyst. Mangir blettir
id fást burtur við einum vaski-
leðri, men annars eigur reingerð-
ingir at fara fram við einum vat-
ni.

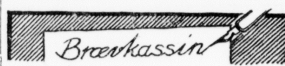
um svampi og best er ikki at
gnuggja ov fast.

Skuripulvur, traktorlorkoevni og
acetone megu ikki koma nær-
hendis vaskitapetum, og heldur
ikki tola tey reingerðing við
spritti.

HOLLA-Á-ÍÐ. Tað er líkt til at
ikki øllum dmarar hitt danska
bolla-á-íð. Soleiðis verður skrivað
um hetta evnið í »Aarhus Stifts-
tidende».

Desuden har det ulyksalige
bolla-á-vist sig yderst upraktisk,
hvod typografien angaar; bollen
bryder til sammen under tryk-
ningen, og det store A har mistet
formidneskes, for at bollen kan
knibes ind i linjeøjden. At bollen
efterhaanden stoffes helt i
almindelig haandskrift, endog i
skolebørnenes stilet, er ogsaa
værdt at anføre; der er allerede
alvorligt rudimentet i haande
bogtryk og haandskrift og stun-
der formentlig sin totale ud-
slettelse i mode. Der er og bli-
ver en værnirvning i dansk
skriftsprog.

Kæri »Bdævkassin».

Bæði i Danmark og Noreg hava
teir fingið nýggjar flokkar, sum
skira seg »Socialistisk Folkeparti»
ella »statstovað SF». Nú hava vit
bæði kommunistar og jafnaðar-
menn í hesum somu londum.

Kæri brævkassin! Siga mær,
hvør er nú stevnan hjá hesum
flokkunum?

Politískt áhugaverd.

SVAR: Hina fufffiggaðu stevna-
skránni hjá hesum flokkum kenna
vit ikki; men grundsjónarmiðini
eru hesi — og her kemur namurin
millum kommunistarar og SF
best til sjóndar:

Samfelagið skal vera demokra-
tískt skipað, serstakliga, hvat talu-
og skrifvfrælsi, rættarskipani og
parlamentarismen viðvíkja teir
»Eja skapa samfelagið socialist-
ískt við at byggja víðari á nýver-
andi demokrátskum samfelagsskip-
an, økja um sjálvræði arbeðara-
anna og tænaustanna gjøgnum
serstakar arbeðarastovnar, mest
líkar arbeðararáðum í Jugoslavíu
og endaliga vilja teir beina fyrri
øllum hernaðartiløkum.

POLITIKKUR: Fyrsta tveitin
fyrri at ein politikkarri kann
vinnna fram er, at hann dugir
at tala útán at siga nakað.

—O—

STUTTSOGA: Maðurin var far-
in inn í baðirúmið, men var so
óheppin at bróta skeggið av lykl-
inum, tá hann skuldi útafur.
Hann royndi at pilka skeggið út-
afur, men alt til onga nyttu.

At enda helt konan, at maðurin
var dekaní leingi burtur. Hon fór
uttar, fekk at vita, hvussu vorðið
vør og spurdi, um hon ikki skuldi
fara eftir einum øðrum lykli og
rætta honum hann inn gjøgnum
vindeygjað.

Maðurin var kvikur at svara:
Já takk, og eitt lyklarhol eis
inni!

—O—

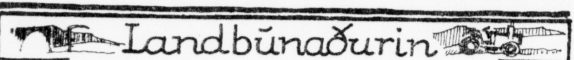
Hvat liður soninum at lesa til
læknar?
— Nei, tað verður ikki enn.
Hann ætlaði sær at verða skurð-
lækni, men skar altíð ov djúpt, og
tá hann hevði oyðilagi 5 operati-
ónsbørð, gjordi hann av at lesa til
medisinara.

Telefongenta

Søkt verður eftir telefongentu
til telefonstöðina í Tórshavn.

Skrivlig umsókn verður at
senda telefonverksskrivstovuni
skjótast gjørligt. Løn sambært
sáttmála millum Starvsman-
nafelagið og Føroya landsstýri.

Telefonverkið

Grundsjónarmiðini

í andeilsrørsluni

Gjøgnum andeilsrørsluna hava búnaðarmenn í okkara granna-
londum vunnið sær slíkar fyrimunir við framleiðslu, keypi og
sølu, at teir standa fræmri enn búnaðarmenn nakra aðra staði
í heiminum.

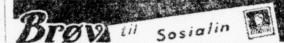
Áðrenn grannar okkara finga há-
skúla-, fakfelags- og andeilsrørslu
vóru búnaðarmenn mest sum
lønningingar, hvat búnaðarlög
skili og skynsemi viðvíkti.

Við andeilsrørsluni broyttist
myndin fullkomuliga. Við henni
vunnu teir fyrimunirnar við stør-
driftini, og hon kom ikki einans
at verða ein týðandi, men eisini
ein avgerandi tákur í framleiðslu,
keypi og sølu.

Aftrat hesum er andeilsrørslan
við sínum mongu greinum eitt
móttreyt og ein vernd móti mono-
politiskum annaðhvørt, hesi
royndir at halda eitt óvæniga høgt
prísag fyrri vørur, sum skuldi
koyast av forbrúkarunum, ella at
undirbjóða vørur, sum skulu selj-

ast av framleiðarunum.

Úttan andeilsrørsluna er tað iva
samt um bøndur í grannalondum
høvdu sett sær fyrri at farið upp í
felagsmarknaðin og tikið upp kapp
ingina við onnur landbúnaðarlond.

»Itrottamaður, so nevni
greinskrivarin seg, skrivur her
um hitt niðurlagda starvið
»ITRÓTTARÁÐGEVARI».

SEINASTU áriní hava vit fingið
id eitt ótal av nýggjum stovrum á
ymiskum okjum. Bert fyrri at
nevna skúlan, har hava vit jú fing-

Meðin Brú: LEBKUM FAGURT ...

83

Tøgn fellur yvir stovuna. Elspa og Tormaður verða stand-
andi beint upp og niður á gólvinum, tykjust hava mist gávur-
nar til at tala og røra seg.

»Eg haldi meg vita, at vit hava meir at ynskja til lukku við.
Farið og ikki skeivur, hevur Tormaður kosið sær vív.» Hann
súr og hyggur at ringinum, tey hava fingið sær.

Tá mátti Punthavn aftur á fótur. Helt talu.

Ynskti teimum nógv børn og øll góð veidir. Rósti í nýtum
orðum slektini hjá Elspu — góð, gomul havnarslekt. Óforir
siglingarmenn høvdu verið. Men havið hevði bæði givið og
tikið í hesari slektini. Faðir og fyra brøður komu ikki heim.
Móðirin eina eftir við tí litlu dóttirini — til tuberkulin tók hana
við, og tann litla, sum tá var eina óttir, varð givin upp í hend-
urnar á øðrum góðum havnarfólki. Jú, lívið var tungt við
hvørt, suffaði Punthavn. Men tá id tynst var, kundi lettii
vera næst, ljósið og vónin, livstreyðið og tann altfevandi
gudborna hugsjónin, sum ber teg á arnaveingjum líka á gravar-
bakka. Já, longur, ber teg til allar tíðir frammi gjøgnum tey
komandi ættarliðini. Hann tagnaði og stóð við háreistum enni
eina løtu og hugdi upp fyrri seg.

Elspa fer út í køkin at gera ein kaffimunn. Menninir sita
eftir í stovuni og tala saman. Tá heldur Punthavn við Torm-
mann, at um eitt ár verður lögtingsvæll. Til ta tíð hevur hann
bæði fingið prógv og læraramebtii. »Tá vilja vit hava tygum
á ein lista har suðuri, nr. 1. Navnið Tormaður Dyrindal skald
skal verða teimum ungu Føroyum dyggasti stuðul. Okkara
land tollir ikki eitt soverðið navn verður hildið útán fyrri ting-
dyr.»

Tormaður sigur, at tað eru teir eldru, royndu menninir, sum
skulu koma á ting. »Eg eri ungur og óbúgvinn.»

»Royndir ella óroyndir menn hevur einki at siga. Tað er
hjáartalurin, id um ræður. Fosturlandsalskurin. í Føroyum

skulu Føroyingar ráða. Tað er okkara mið og mál. Alt hitt,
tað figgjárliga, tað, vit skulu bita og brenna, hevur einki at
týða. Tað kemur alt av sær sjálvum, tá id vit eru komnir á
mál. Fyrst drepa gróðina og síðani byta hana.»

Lias fer at syngja:

Eg elski teg land,

eg elski teg land.

Frá barnáðrum eg alskin kendi.

Fólk er á hurðini — Olgar Mørski. Hann kemur smáleandi
inn, yvirgur sum vant, setir seg niður og harkar: »Nú verður
eldur í skálanum. Per Arantzen hevur stevnt mær. Eg eri so
illur, at eg kundi kyrkt hann.» Olgar tekur báðar hendurnar
um halsin á Liasi og rubbar á so hann blánar: »Soleiðis hevði
eg havt hug at gjørt við hann.»

»So, hvat hevur tú tá gjørt? spyrra hinir og slotaðu.

Jú, hann sigur, at eg á fundi í læraraskúlanum havi rópt
hann landasvíkara og sagt, at hann er bæði býttur og orur.
Tað kann væl vera, at eg havi sagt. Og stór lygn er ikki iti.
Eg kundi eisini sagt, at hann var eitt ross og ein geitireki. Men
lat tað nú stoðga, til vit hitast fyrri semingarnevndini. Nei, eg
biði ikki um grið. Tað skal tann merlingurin ikki fáa at erra
sær av.

Elspa kemur við kaffi, og tey seta seg við borðið. Men tað
gongst so illa at sáa harra Punthavn at sita stillan. Hann er
blóðreyður í andliti og skrivur so titt upp í eina litla bók, hann
hevur tikið úr kotalummanum. Olgar Mørski ler, so tað ekkó-
ar í loftinum: »Ja, her hevur tú tilfar til blaðið. Vil tú, skal
eg reksa tær alt upp, hann segði, rett og raðið.»

»Er ikki fyrri neyðini,» svarar harra Punthavn, »kann fullvæl